

OVERDENKING

Woorden maken meer kapot dan je lief is

Op de Bijbelkring bespraken we pas het eerste gedeelte van Jakobus 3. Het gaat daar over de tong, en de invloed die de woorden die we daarmee uitspreken kunnen hebben. Op anderen. Maar ook op jezelf.

We herkenden het. We herkenden ook hoe makkelijk het fout kan gaan. En daarom kom ik er in het kerkblad nog eens op terug. Woorden kunnen heel veel goed doen. Maar woorden kunnen ook heel veel kwaad doen...

Jakobus gebruikt een paar aansprekende beelden. Hij vergelijkt de tong met het bit van een paard en het roer van een schip. Kleine voorwerpen - die de koers bepalen van iets dat veel groter is dan het voorwerp zelf, vers 3 en 4. Datzelfde geldt ook voor onze tong. Een klein orgaan - dat toch heel veel uit kan werken.

Vervolgens komt er een ander beeld. Jakobus vergelijkt de tong met een vlam. Een - kleine - vlam kan een hele bosbrand veroorzaken, vers 5. Zo kan ook onze - kleine - tong een heleboel kwaad aanrichten. Hoeveel onenigheid, ruzies, haat en verbittering zou uiteindelijk niet teruggaan op woorden die beter maar niet gezegd hadden kunnen worden?

Zijn wij als christenen in dat opzicht beter? Zijn wij voorzichtiger? Misschien zou het zo moeten zijn. Alleen: de praktijk is anders. We concludeerden op de Bijbelkring dat heel veel kerkelijke conflicten hierop terug te voeren zijn. Misbruik van de tong.

Nu hebben we in onze gemeente van 'kerkelijke conflicten' gelukkig geen last. Wat ik soms wel zie, is dat er veel over elkaar wordt gepraat. In het dorp - en ook in de kerk. Ik denk soms ook te moeten concluderen dat er 'negatief' over anderen wordt gepraat. Beledigend. Kwetsend. Roddelend. Juist dat zijn denk ik de dingen waar Jakobus het over heeft. Juist dat zijn de dingen waar we mee uit moeten kijken.

Wat is het gevaar? Je kunt met woorden *een ander* kapot maken. Je kunt *de gemeenschap* kapot maken. De *eenheid* in de gemeenschap. Maar opvallend is wat Jakobus zegt. Jakobus zegt dat je ook en vooral *jezelf*

kapot maakt. De tong die als een vlam allerlei kwaad veroorzaakt, steekt *zijn eigen lichaam* in brand, vers 6. En is dat inderdaad ook niet gewoon zo? Negatieve woorden over een ander trekken jezelf mee in een spiraal van negativiteit. En daar heb je allereerst zelf last van. Je bent niet meer vrij. Je gaat gebukt onder een last van bitterheid, die je van binnenuit verteert.

Wat te doen? Treffend is opnieuw een beeld dat Jakobus gebruikt. Hij zegt: de mens heeft alle mogelijke soorten dieren (letterlijk: "naturen") weten te temmen. Alleen: zijn eigen tong kan hij kennelijk niet temmen, vers 7 en 8. Ten diepste: *zichzelf* kan hij niet temmen. Zijn *eigen* 'natuur'. Daar moeten we nodig mee aan het werk. Zorgen dat we onze tong meer onder controle krijgen.

Hoe? Jakobus gebruikt het beeld van een bron. Een zoete bron brengt zoet water voort, en een bittere bron bitter water, vers 11. Het beheersen van de tong begint bij de vraag wat de bron is waar we in ons leven uit putten. Als die bron bestaat in de relatie met God, zou het al een stuk beter moeten gaan...

Tegelijk: zelfs dan zal het op z'n tijd fout blijven gaan. Jakobus is heel eerlijk. Wil je je tong echt helemaal onder controle hebben, dan moet je wel volmaakt zijn, vers 2. En volmaakt is niemand. "En hoe vaak struikelen we niet allemaal," vers 2.

Misschien is het belangrijkste daarom nog wel dat we beseffen dat we in dit opzicht gewoon heel kwetsbaar zijn. En dan met die kwetsbaarheid vervolgens naar God gaan. Here God, wilt U me helpen om met mijn woorden een ander niet te kwetsen? Wilt U me helpen om met mijn woorden een ander niet naar beneden te halen? Wilt U me helpen om mezelf niet kapot te laten maken door woorden waar negativiteit in zit? Geef me de hulp van uw Heilige Geest.

*"Doe mij, HEER, te rechter tijd zwijgen,
laat mij niet spreken zonder grond,
bewaak de deuren van mijn mond,
laat niet mijn hart tot kwaad zich neigen."*
(Psalm 141: 3)

Ds. K.A. Hazeleger